

Redakcja: Agnieszka Zajdel (sekretarz redakcji), Szczepan Czarnecki,
Spasimir Domaradzki, Bartłomiej Krzysztan, Łukasz Krzyżanowski,
Sławomir Łukasiewicz, Damian Szacawa, Agata Tatarenko

Nr 1539 (44/2026) | 27.02.2026

ISSN 2657-6996

© IEŚ

Agata Tatarenko

Czesi wobec wojny: ewolucja postaw społecznych

Cztery lata po wybuchu pełnoskalowej wojny Rosji przeciwko Ukrainie czeskie społeczeństwo pozostaje solidarne z Kijowem, lecz jego postawy wyraźnie ewoluowały. Od spontanicznej mobilizacji i akceptacji szerokiego wsparcia w 2022 r. Czesi przeszli do bardziej pragmatycznego i selektywnego podejścia – preferując pomoc humanitarną i dyplomatyczną, przy rosnącym sceptycyzmie wobec zaangażowania militarnego oraz coraz silniejszym zmęczeniu konfliktem. Najnowsze badania pokazują, że choć świadomość zagrożenia ze strony Rosji pozostaje wysoka, to społeczne oczekiwania wobec zakończenia wojny i obecności uchodźców w Czechach stają się coraz bardziej złożone.

Od wybuchu pełnoskalowej agresji Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. postawy społeczne w Republice Czeskiej dotyczące wojny ulegały wyraźnej ewolucji, co znajduje odzwierciedlenie w kolejnych badaniach opinii publicznej. W pierwszych miesiącach wojny dominowało silne poparcie dla Ukrainy, a także wysoki poziom mobilizacji symbolicznej i humanitarnej oraz intensywne zainteresowanie konfliktem, charakterystyczne dla reakcji społeczeństw na bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa europejskiego. W kolejnych latach obserwujemy jednak stopniowe przesunięcie akcentów: od emocjonalnej solidarności ku bardziej zniuansowanemu, pragmatycznemu i selektywnemu podejściu do wsparcia Ukrainy oraz oceny możliwych scenariuszy zakończenia wojny.

Istotnym punktem odniesienia jest badanie przeprowadzone przez STEM Research Institute w styczniu 2025 r.¹ Jego wyniki wskazują, że wojna przestała być dla większości Czechów jednym z centralnych tematów debaty publicznej. Zamiast narastania nastrojów antyukraińskich widoczniejsze stało się zmęczenie konfliktem. Respondenci częściej skłaniali się ku scenariuszom zakładającym zakończenie wojny nawet kosztem braku pełnego odzyskania przez Ukrainę wszystkich terytoriów, uznając pełne zwycięstwo militarne którejkolwiek ze stron za mało prawdopodobne. Badanie ujawniło także wyraźne podziały w ocenie pomocy militarnej: znaczna część społeczeństwa uznawała ją za zbyt wysoką, co świadczy o zmianie w stosunku do dominującej w 2022 r. powszechnej akceptacji wsparcia zbrojnego. Jednocześnie dyskusja o uchodźcach z Ukrainy nabrała bardziej pragmatycznego charakteru – obawy dotyczyły przede wszystkim kwestii kulturowych i językowych, a nie konkurencji na rynku pracy, przy czym ogólne poparcie dla ich obecności w Czechach pozostawało większościowe.

Komplementarny obraz przynosi badanie „Obywatele o sytuacji w Ukrainie – Marzec 2025”, opublikowane w kwietniu 2025 r. przez Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM)². Z sondażu wynika, że większość Czechów nadal postrzegała wojnę jako istotne zagrożenie dla pokoju światowego, bezpieczeństwa europejskiego oraz – choć w nieco mniejszym stopniu – bezpieczeństwa samej Republiki Czeskiej. Jednocześnie niemal trzy czwarte respondentów sprzeciwiało się bezpośredniemu zaangażowaniu wojskowemu Czech, w tym wysyłaniu

¹ STEM, *The Czech public feels growing fatigue towards the war in Ukraine, but anti-Ukrainian sentiments are not on the rise*, 11.02.2025, <https://www.stem.cz/en/the-czech-public-feels-growing-fatigue-towards-the-war-in-ukraine-but-anti-ukrainian-sentiments-are-not-on-the-rise/> [25.02.2026].

² M. Kyselá, *Citizens on the situation in Ukraine – March 2025*, 14.04.2025,

żołnierzy w ramach misji pokojowych do Ukrainy. Preferencje społeczne koncentrowały się raczej na środkach dyplomatycznych i gospodarczych, w tym na izolacji Rosji, co wskazuje na utrwalenie modelu „zaangażowania pośredniego”: poparcia dla Ukrainy bez gotowości do bezpośredniego udziału militarnego.

Dane porównawcze z międzynarodowej analizy CEDMO z 2025 r. pokazują ponadto, że poparcie dla jednoznacznego zwycięstwa Ukrainy było wśród Czechów wyraźnie niższe niż w Polsce, choć nadal znaczące³. Około 44% czeskich respondentów chciało zwycięstwa Ukrainy (wobec 68% w Polsce), przy jednoczesnym wysokim odsetku osób skłaniających się ku rozwiązaniom kompromisowym lub zakończeniu wojny bez wyraźnego rozstrzygnięcia militarnego. Wskazuje to na bardziej umiarkowany i pragmatyczny profil czeskiej opinii publicznej w porównaniu z innymi państwami regionu.

Na początku 2026 r., cztery lata po wybuchu wojny, opublikowano kolejne badania pozwalające ocenić stopień stabilizacji tych trendów. Badanie STEM Institute for Empirical Research z 16-23 stycznia 2026 r., opublikowane pod tytułem „Wsparcie społeczeństwa czeskiego dla pomocy dla Ukrainy wzrosło w 2026 r.”⁴, wskazuje na wzrost niektórych form wsparcia Ukrainy w porównaniu z końcem 2025 r., zwłaszcza w obszarze pomocy humanitarnej i materialnej. Około 70% respondentów popierało dostawy medyczne i rzeczowe, 65% pomoc humanitarną bezpośrednio na terytorium Ukrainy, a 58% presję dyplomatyczną i gospodarczą na Rosję. Jednocześnie społeczeństwo pozostawało podzielone w kwestii pomocy militarnej i finansowej, choć żadna z form wsparcia nie uzyskała większościowego poparcia dla jej całkowitego wycofania. 58% badanych uznało także przyjmowanie uchodźców z Ukrainy za właściwe, co sugeruje względną stabilizację – a nawet umiarkowaną poprawę – nastawienia wobec ich obecności w Czechach.

Równolegle CVVM opublikowało badanie „Postawy obywateli wobec obronności Republiki Czeskiej – styczeń 2026 r.”⁵, które ukazuje szerszy kontekst bezpieczeństwa. Aż 92% respondentów deklarowało, że suwerenność państwa powinna być bronią za wszelką cenę, co świadczy o silnym normatywnym przywiązaniu do idei obrony narodowej. Jednocześnie 56% badanych wyrażało wątpliwości co do realnych zdolności obronnych państwa, a niemal jedna trzecia postrzegała wydatki na obronność jako potencjalne obciążenie budżetowe. Wskazuje to na napięcie między deklaratywną gotowością do obrony a sceptycyzmem wobec praktycznych możliwości jej realizacji.

Uzupełnieniem obrazu jest badanie „Popularność wybranych polityków w kontekście międzynarodowym – styczeń 2026 r.”⁶, które pokazuje utrzymującą się bardzo wysoką nieufność wobec prezydenta Rosji (87%) przy relatywnie większym zaufaniu wobec przywódców państw zachodnich oraz prezydenta Ukrainy (44%). Oznacza to, że mimo zmęczenia wojną i bardziej selektywnego podejścia do form wsparcia, percepcja odpowiedzialności Rosji za konflikt pozostaje w czeskiej opinii publicznej bardzo wyraźna.

Czesi wobec uchodźców z Ukrainy. W lutym 2026 r. agencja badawcza NMS Market Research na zlecenie portalu Novinky.cz zrealizowała sondaż dotyczący postrzegania ukraińskich uchodźców w Republice Czeskiej. Badanie dotyczyło społecznej oceny obecności uchodźców z Ukrainy przebywających w Republice Czeskiej po rozpoczęciu pełnoskalowej agresji Rosji w 2022 r. Wyniki wskazują na wyraźne zróżnicowanie postaw czeskiego społeczeństwa. Jedynie ok. 25% respondentów uznaje obecność ukraińskich uchodźców za korzystną dla kraju, natomiast 37%

³ CEDMO, *Three years of war in Ukraine: 68% of Poles, 44% of Czechs, and 32% of Slovaks wish for Ukraine's victory*, 05.02.2025, <https://cedmohub.eu/three-years-of-war-in-ukraine-68-of-poles-44-of-czechs-and-32-of-slovaks-wish-for-ukraines-victory/?utm> [25.02.2026].

⁴ *Czech Public Support for Aid to Ukraine Strengthens in 2026*, 17.02.2026, <https://mezha.net/eng/bukvy/czech-public-support-for-aid-to-ukraine-strengthens-in-2026> [25.02.2026].

⁵ M. Kyselá, *Citizens' attitudes towards the defence of the Czech Republic – January 2026*, 20.02.2026, <https://cvvm.soc.cas.cz/en/press-releases/political/international-relations/6211-citizens-attitudes-towards-the-defence-of-the-czech-republic-january-2026> [25.02.2026].

⁶ M. Matyáš, *Popularity of selected politicians in international context – January 2026*, 17.02.2026, <https://cvvm.soc.cas.cz/en/press-releases/political/international-relations/6209-popularity-of-selected-politicians-in-international-context-january-2026> [25.02.2026].

postrzega ich raczej jako zagrożenie. Oznacza to przewagę ocen sceptycznych nad pozytywnymi. Jednocześnie jednak 77% badanych deklaruje poparcie dla dalszego wspierania Ukrainy, przede wszystkim w wymiarze humanitarnym, co wskazuje na rozdzielenie w percepcji społecznej dwóch kwestii: wsparcia państwa ukraińskiego oraz oceny obecności uchodźców w Czechach. Większość respondentów uważa również, że po zakończeniu wojny uchodźcy powinni powrócić do Ukrainy. Postawy te różnicują się w zależności od preferencji politycznych, co sugeruje, że kwestia uchodźców pozostaje elementem bieżącej debaty politycznej i może stanowić przedmiot dalszej polaryzacji społecznej. Wyniki badania wskazują tym samym na potencjalne wyzwania dla czeskiej polityki integracyjnej w perspektywie długoterminowej obecności obywateli Ukrainy w kraju.

Komentarz. Analiza tendencji na przestrzeni czterech lat konfliktu wskazuje na ewolucję postaw społecznych w Republice Czeskiej od silnej solidarności i zainteresowania wojną na początku 2022 r., poprzez stopniowe zmęczenie tematem i większe zróżnicowanie opinii o wsparciu wojskowym i politycznym aż po pragmatyczne preferowanie rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo i stabilizację. W miarę trwania konfliktu społeczne wsparcie dla zaangażowania militarnego osłabło, podczas gdy akcenty przeniosły się na poparcie działań dyplomatycznych i humanitarnych oraz raczej umiarkowane oczekiwania względem możliwego zakończenia wojny. Wyniki CVVM i STEM wskazują ponadto, że społeczna percepcja zagrożenia ze strony wojny niekoniecznie się minimalizuje – raczej ulega zróżnicowaniu w zależności od kontekstu bezpieczeństwa narodowego i globalnego.

Podsumowując, czeskie badania opinii publicznej ukazują, że cztery lata po wybuchu wojny w Ukrainie postawy społeczne wobec konfliktu uległy znacznemu skomplikowaniu: dominujące początkowo szerokie poparcie dla Ukrainy i zaangażowania międzynarodowego zostało zrównoważone przez pragmatyzm, zmęczenie wojną i bardziej zniuansowane preferencje dotyczące jej zakończenia, co implikuje zarówno wyzwania dla polityki zagranicznej, jak i perspektywy przyszłej debaty publicznej w Republice Czeskiej.